

Pracovní skupina k problematice GNSS rušení

Zadání pracovní skupiny

Úvod

Globální navigační satelitní systémy (GNSS) zaujímají klíčovou roli v mnoha aspektech každodenního života i v kritických infrastrukturách. Tyto systémy poskytují přesné určení polohy, navigaci a synchronizaci času, jež jsou využívány v různých sektorech. S rostoucím využíváním GNSS technologií, a potažmo s rostoucí závislostí na těchto technologiích, roste zranitelnost vůči rušení GNSS signálu. Rušení, ať už neúmyslné nebo úmyslné (v podobě jammingu či spoofingu), představuje nejenom bezpečnostní hrozbu, ale může vést také k narušení služeb kritické infrastruktury či finančním ztrátám.

Z dostupných zdrojů vyplývá, že zatímco v minulosti byly v Evropské unii zaznamenány spíše ojedinělé případy rušení GNSS signálu, od roku 2024 došlo ke značnému nárustu takových incidentů. Rušení GNSS negativně ovlivňuje především leteckou dopravu, ale má dopad také na další druhy dopravy, logistiku, přesné zemědělství a další obory.

Vzhledem k závažnosti negativních dopadů na bezpečnost a kritickou infrastrukturu je žádoucí vytvořit národní pracovní skupinu, která se bude specificky zabývat problematikou rušení GNSS signálu. Pracovní skupina bude představovat platformu národních zainteresovaných osob (zastupujících relevantní resorty a státní instituce) s cílem výměny a sdílení informací, a také koordinování vzájemných činností a protipatření proti hrozbám GNSS rušení.

Pracovní skupina je zřízena na základě článku III písmene m) a článku VII Statutu Koordinační rady ministra dopravy pro kosmické aktivity. Je zřízena jako stálá pracovní skupina podle článku III písmene m) a článku VII, a alespoň jednou ročně podává zprávy Koordinační radě ministra dopravy pro kosmické aktivity.

Skupina se bude nejen zabývat problematikou rušení GNSS signálu v České republice, ale umožní také spolupráci na mezinárodní úrovni. Ministerstvo dopravy České republiky, jež zřizuje pracovní skupinu, zastřešuje agendu kosmických aktivit ČR. V rámci této agendy spravuje Ministerstvo dopravy mimo jiné členství ČR v Kosmickém programu Evropské unie, potažmo v Evropském globálním navigačním satelitním systému. Pracovní skupina k problematice GNSS rušení tak bude představovat i konzultační skupinu pro přípravu na jednání skupiny EGITF v gesci Evropské unie (European Commission GNSS Interference Task Force).

Členem pracovní skupiny je mimo jiné také Český telekomunikační úřad, který má ze zákona č. 127/2005 Sb. povinnost dohlížet na bezpečnost a integritu veřejně dostupných sítí a služeb elektronických komunikací, včetně služby GNSS. Český telekomunikační úřad připravuje návrh formalizované struktury pro předávání informací a spolupráci při řešení případů rušení signálů GNSS u sítí/zařízení, zejména v případě ohrožení kritické infrastruktury.

Členové

Pracovní skupinu zakládá Ministerstvo dopravy České republiky, jež přijímá nominace ostatních členů pracovní skupiny. Mezi další členy patří:

- Ministerstvo dopravy, Odbor kosmických aktivit a nových technologií
- Ministerstvo dopravy, Odbor civilního letectví
- Ministerstvo obrany, Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad
- Ministerstvo vnitra, Odbor provozu informačních technologií a komunikací
- Národní úřad pro kybernetickou bezpečnost
- Český telekomunikační úřad
- Policie České republiky
- Řízení letového provozu
- Letiště Praha
- Úřad pro odborné zjišťování leteckých nehod
- Ředitelství silnic a dálnic (úsek výběru myta)
- Zeměměřický úřad, řídicí centrum CZEPOS
- GNSS Centre of Excellence, z.s.p.o.
- Další členové dle potřeby a schválení KR-KA.

Pro zachování rozumné míry velikosti pracovní skupiny má každý subjekt možnost nominovat jednoho, pokud možno stálého zástupce. Koordinační roli zaujímá Ministerstvo dopravy ve spolupráci s veřejným neziskovým sdružením – GNSS Centre of Excellence, z.s.p.o., jež se dlouhodobě profesně věnuje problematice GNSS a GNSS rušení.

Role a odpovědnosti

Členové pracovní skupiny se budou aktivně zapojovat do příslušných jednání, sdílet důležité informace a přispívat k naplňování vytyčených cílů a úkolů. Její členové jsou zodpovědní za předávání výsledků a doporučení pracovní skupiny organizacím, které zastupují. Tyto organizace je následně distribuují mezi své ostatní podřízené organizace a příslušné zainteresované subjekty, jichž se daná problematika týká. Za komunikaci výsledků a doporučení organizacím, které zastupují, jsou zodpovědní jednotliví členové pracovní skupiny, nikoliv skupina jako taková.

Cíle

Cílem pracovní skupiny k problematice GNSS rušení je poskytnout platformu, v rámci které bude možná výměna a sdílení informací mezi všemi zainteresovanými národními subjekty.

1. Pracovní skupina poskytne koordinovanou platformu v oblasti rušení GNSS pro relevantní národní zainteresované subjekty.
2. Pracovní skupina umožní výměnu a sdílení informací, aktivit, mezinárodního úsilí a zapojení požadavků.

Způsob jednání

Pracovní skupina se bude scházet zprav. třikrát ročně. Pracovní skupinu je možné svolat v případě potřeby také ad hoc. Blíže je upraven způsob jednání v jednacím řádu.

Úkoly

1. Informovat o možnostech monitorování rušení GNSS signálu.
2. Informovat o nových opatřeních a nástrojích na řešení problému s rušením GNSS signálu.
3. Spolupráce na přípravě zřízení národního kontaktního bodu pro hlášení rušení GNSS.
4. Poskytovat informace, které budou sloužit jako podklad pro nová legislativní opatření.
5. Členové pracovní skupiny mají za úkol sdílet relevantní výsledky svým vysílajícím institucím/subjektům.
6. Zajišťovat a udržovat aktualizovanou síť vzájemných kontaktů na národní úrovni.
7. Poskytovat konzultace pro přípravu na jednání EGITF, příp. pro další relevantní subjekty.